

مهارت های زندگی و ورزش

بــــالا بــــردن مـــهــارتهــای زنــدگــی کـودکــان و نـوجـــوانـان از طـــریـق ورزش

> کریستینا تیوکاس، استیون دانیش، کن هودگ، ایرانجی هک و تانیا فورنریس مترجم: شیما شیروانی بروجنی کارشناس ارشد رفتار حرکتی از دانشگاه تهران

چکیده

هدف این مقاله شرح نقشی است که ورزش می تواند در آماده کردن جوانان برای یادگیری درسهای اساسی زندگی ایفا کند. بدین منظور نمونههایی از چند برنامه ورزش محور را برای دستیابی به این اهداف، شرح موانع و اجرای این برنامهها ارائه خواهیم کرد. مهارتهای زندگی را می توان از طریق فعالیتهای ورزشی کسب کرد: با این حال، بر این نیز واقف هستیم که آموزش مستقیم و عمدی مهارتهای زندگی مؤثر تر است از نوشتن مقاله و یا سخنرانی برای شرکت کنندگان که در تربیت امری رایج است.

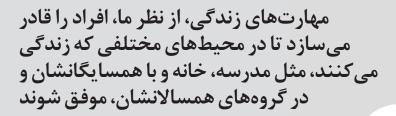
کلید واژهها: مهارتهای زندگی، کودکان، نوجوانان و ورزش

مقدمته

شرکت کودکان و نوجوانان امریکایی در مجموعهٔ رشتههای ورزشی بسیار بالاست. بررسیهای اخیر نشان میدهد که از ۵۲ میلیون کودک، حداقل ۴۷ میلیون نفرشان در یک برنامهٔ ورزشی شرکت دارند یا به آن ورزش ملحق شدهاند، دادههایی از فعالیتهای قبل و بعد از مدرسه نشان دادهاند که کودکان کودکستانی از میان هشت موضوع، به احتمال بیشتری بعد از مدرسه در ورزش شرکت می کنند بهطوری که اقبال به انواع فعالیتها به ترتیب عبارتند از: فعالیت ورزشی ۲۷درصد، فعالیتهای مذهبی ۱۹ درصد و فعالیتهای هنری ۱۷ درصد به همین ترتیب، در تحقیق ملی از سلامت کودکان (۲۰۰۳)، ۵۸ درصد کودکان ۲-۶ ساله در فعالیتهای ورزشی شرکت کردند. نه تنها تعداد جوانان شرکت کننده در فعالیتهای ورزشی بالاست، بلکه این میزان در حال افزایش نیز است. مثلاً در سال تحصیلی ۲۰۰۴–۲۰۰۵ تقریباً ۷ میلیون دانش آموز دبیرستانی در برنامههای قهرمانی شرکت کردند که از ۵/۳ میلیون دانش آموز سال ۱۹۹۰ بیش تر بود. این قهرمانی شرکت کردند که ورزش در ایالات متحده فعالیت اصلی تفریحی جوانان است. به معنای دقیق کلمه، پتانسیل زیادی برای ورزش وجود دارد که به پیشرفت کودکان کمک می کند.

لازم بـه یادآوری است که ورزش جوانان به طور چشـمگیری از فعالیتهای شخصی (از قبیل اسبسواری) تا ورزشهای گروهی (مثل فوتبال) متفاوت است و مهارتهای مختلف و شایستگیهایی (همچون: قدرت، سرعت و مهارت) برای اجرای مؤثر آن لازم است. تفکر رایج این است که جوانان در فعالیتی منظم و فیزیکی با یک نفر یا گروه جوانانی وارد می شوند که به عنوان مربی و استاد فعالیت می کند. کودکان به دلایل مختلفی، مثل: علاقه، سرگرمی یا بودن کنار دوستان، داوطلبانه به برنامههای ورزشی می پیوندند و دائماً میزان بالاتر انگیزه و تعهد ادراکی را در این فعالیتهای گزارش می دهند که به عرضه و نمایش متنوع فرایندهای پیشرفت شخصی و درون شخصی کمک می کند.

یک هدف مشخص در ورزش، افزایش تناسب و سلامت از طریق سبک زندگی فعال است. تحقیقات نشان می دهد که تناسب اندام و سلامتی، هدف با اهمیتی برای کودکان و نوجوانان است تا هم در فعالیتهای ورزشی و هم تناسب جسمی شرکت کنند. با این حال، معمولاً این باور هم هست که کودکان و نوجوانان از طریق ورزش، ارزشها و مهارتهایی را یاد می گیرند که به خوبی می توانند آنها را برای بقیهٔ زندگی شان آماده کند. «ورزش شخصیت را می سازد»، باوری متداول در فرهنگ امریکاست. با تأیید این باور رایج، لوپز و مور (۲۰۰۶) دریافتند که جوانانی که در طول دبیرستان در ورزش شرکت

گسترش اطلاعات از طریق سخنرانی آسان است، ولی نمی توان انتظار داشت که به نتیجهٔ دلخواه منجر شود. زیرا که بهترین راه حل آموزش مهارت، تعلیم چگونگی موفق بودن و چرایی اهمیت داشتن در زندگی است. به علاوه مهارتها، خواه به منظور بالا بردن عملکرد قهرمانی، خواه موفقیت در زندگی، به روش مشابه از طریق توضیح، الگوسازی و تمرین تدریس می شوند.

مهارتهای زندگی کدامند؟

مهارتهای زندگی از نظر ما افراد را قادر می سازد تا در محیطهای مختلفی که زندگی می کنند، مثل: مدرسه، خانه و با همسایگانشان و در گروههای همسالانشان، موفق شوند. مهارتهای زندگی می تواند رفتاری (ایجاد تغییر) یا ادراکی (گرفتن تصمیمات خوب)، بین فردی (رابطه برقرار کردن مؤثر)، یا فرافردی (تنظیم اهداف) باشد. شرکت در ورزش همانند حضور در فعالیتهای دیگری، که کودکان در آن نقش دارند، می تواند فرصتهایی برای رشد شایستگیها آنها در سطوح مختلف فعالیتی فراهم کند.

با این حال، مزایای شرکت در ورزش صرفاً از طریق مشارکت در بازیها منتقل نمی شوند. خود ورزش جادو نیست. بودن در زمین یا میدان به تنهایی به پیشرفت مثبت کودکان و کسب مهارتهای مهم زندگی کمک نمی کند و محققانی که تأثیرات شرکت در فعالیتهای ورزشی و تفریحی را مطالعه کردهاند، هم اثرات مثبت و هم منفی را یافتهاند.

فهم تجربهٔ جوانی در ورزش احتمالاً بیش تر به این شناخت مربوط می شـود کـه چهقدر و چـرا آثار مثبت یـا منفی پیدا می شوند. مثلاً اسـترین و گارسیابنگوچی (۲۰۰۱) دلیل آوردند که این تجربهٔ فرد از ورزش بوده است که تعیین می کند که آیا شرکت مثبت تلقی می شود یا منفی، ماهونی و استاتین (۲۰۰۰) دریافتند که ساختار و محیط فعالیت در تعیین اینکه آیا حضور فرد به پیامدهای مثبت منجر می شود یا منفی مهم بوده است.

به علاوه، توانایی انتقال مهارتهای یادگرفته شده در ورزش به حوزههای دیگر، شاید مهم ترین گام در کسب بالاترین پیامد مشارکت در ورزش باشد.

توسعهٔ برنامههای مهارت در زندگی ورزش محور برای این فرایند مهم است. در قسمت بعد دو برنامهٔ ورزش محور را شرح می دهیم که توسط نویسندگانی طراحی شده است که بر تسهیل پیشرفت مثبت جوانان متمرکز هستند. برنامهها به وضوح نقشهای را نشان می دهد که چگونه می توان مهارتها را بهتر آموزش داد یا چه چیزی برای جوان «درسهای زندگی» تلقی می شدد.

نمونههایی از برنامههای «مهارت در زندگی» ورزشمحور

ورزشها برای افزایش آموزش و تفریح متحد شدهاند.

Super (منظ ور اتحاد ورزشها برای افزایش آموزش و تفریح است) مجموعهای همسنخ از ۱۸ معیار است که شبیه ورزشهای کلینیک تدریس می شود. شرکت کنندگان در سه دسته از فعالیتها شرکت می کنند: یادگیری مهارتهای فیزیکی مرتبط با ورزش خاص؛ یادگیری مهارتهای زندگی مرتبط با ورزش در کل و بازی در آن ورزش. ساپر بعد از بردن جایزهٔ برنامهٔ پیش به سوی هدف سرمشق قرار گرفت. برنامهٔ گل (GOAL) بیش به سوی هدف سرمشق قرار گرفت. برنامهٔ گل (POAL) ملی بهداشت روحی اعطا شد. همچنین، مورد تقدیر وزارت خدمات بهداشتی و انسانی آمریکا قرار گرفت.

شرح ۱۸ معیار در جدول ۱ است. هر معیار یا کارگاه حدود ۳۰ دقیقه طول می کشد. برای شرح مفصل چارچوب ذهنی ساپر، خوانندگان به دانیش رجوع کنند (۱۹۹۶ و ۱۹۹۳). برنامهٔ ساپر به همراه چند ورزش از جمله بسکتبال، فوتبال، گلف، راگبی و والیبال انجام شده است.

دانش آموزان قهرمان به عنوان راهنمایان و مربیان به جوان تر تعلیم می دهند که در دورهٔ آموزشی شرکت می کنند. یک قسمت

اساسی آموزش بر این تأکید دارد که چگونه از سیستم مشاهده در ورزش استفاده شود. اس ا اس بر چگونگی مشارکت تأکید می کند. در ک می کند نه اینکه صوفاً چهقدر خوب فعالیت می کنند. در ک اینکه چگونه اطلاعاتی در خصوص مهارتهای ذهنی شرکت کنندگان آماده می کند که با داوری و آموزش سروکار دارند و احتمالاً شاخص این است که چگونه آنها به اشکال دیگر آموزش مثل آموزش شغلی و مدرسهای پاسخ خواهند داد. از رهبران دانش آموز قهرمان ساپر خواسته می شود تا با اعضای تیمشان دربارهٔ آن چه آنها مشاهده کردند به صحبت بپردازد. یک «کارت گزارش مهارتهای زندگی» در انتهای بازی به هر شرکت کننده کاده می شود. کارت گزارش بازتابی برای شرکت کنندگان آماده می کند، در خصوص این که چگونه و چهقدر خوب آنها فعالیت کردهاند.

هوگ (۲۰۰۰) مدل ساپر را در ایجاد برنامهٔ امتیاز راگبی پاپ در نیوزیلند به کار برده است. دانیش و همکارانش این مدل را برای گلف اجرا کردهاند. اولین T گلف ملی و غنیسازی علمی مهارتهای زندگی نوجوانان است. نتایج ارزیابی اولین برنامهٔ T نشان داد که این برنامه تأثیر مثبتی بر ارزشهای اجتماعی نوجوانان داشته و این که تجربهٔ خدمت جمعی به طور مثبت بر سطح مسئولیت اجتماعی و نگرانی قاطع نوجوانان اثر داشته

پاپاچاریس نمونهٔ مخفف شدهای (هشت جلسهای) از برنامهٔ ساپر را برای فوتبال و والیبال کودکان دبستانی یونانی ۱۰–۱۲ سال به کار برد. او ارزیابی گروهی عملکرد را پیش از تست و پس از تسـت انجام داد. اولین مطالعه شامل ۴۰ والیبالیست زن در دو تیم می شد. دومین مطالعه ۳۲ فوتبالیست مرد در دو تیم متفاوت را دربر می گرفت. در هر مطالعه علاوه بر زمان تمرین، یک تیم میانجی گری دریافت می کرد و تیم دیگر خیر. در هر دو مطالعه، اقدامات شامل ارزیابیهای مهارتهای جسمی، دانش برنامه ساپر و خودباوری در مورد تواناییشان برای دستیابی به هدف و حل مشكل و تفكر مثبت مىشد. نتايج هر دو مطالعه نشان داد که دانش آموزانی که میانجی گری دریافت کردند، خودباوری بالاتری را برای دستیابی به هدف شخصی، حل مشکل و تفکر مثبت در مقایسه با افراد گروه کنترل نشان دادند. بهعلاوه دانش آموزان گروه میانجی گری افزایش اطلاعات از برنامه و بهبود مهارتهای فیزیکی را در مقایسه با دانش آموزان گروه کنترل نشان دادند.

برنامهٔ هوکو ویتو

برنامههای مهارت زندگی ورزشمحوری که در بالا شرح دادیم برای افرادی آموزش داده شده است که در فرهنگ غالب نیوزیلند زندگی می کنند، اما برنامهٔ مهارتهای زندگی مبتنی بر برنامهٔ ساپر توسط جمعیت بومی آن کشور و نیز برای آنها ایجاد شده است. برنامهٔ هو کو ویتو برنامهٔ میانجی گری ورزش محور

است که توسط مائوریهای نیوزیلند برای مائوریهای نیوزیلند طراحی شده است. این برنامه از زبان و فرهنگ مائوری در ایجاد، اجرا و ارزیابی برنامه استفاده کرد. این روش به «تحقیق مائوری کوپاپا» معروف بود و به سبکهای تحقیق و آموزش ترجیحی مائوری اختصاص دارد. چندین برنامهٔ ورزش محور جدید پیشرفت نتایج ورزشی در میان مائوری نیوزیلند را تسهیل کرده است، اما برنامهٔ هو کو ویتو در جستوجوی استفاده از ورزش برای تدریس مهارتهای زندگی مثل تصمیم گیری، مدیریت زمان، نظم مربوط به وظیفه و دستیابی به هدف است. چون مائوریها، بهویژه مائوریهای نوجوان، از گذشته موفقیت علمی را محدود کرده است، بسیار در نیروی کار چندان آموزش ندیدهاند، و انطباق زیادی با سوء استعمال مواد و الکل دارند، برنامه هوکو ويتو عقبمانده ظاهر شد. بهعلاوه، آمار بهداشت نشان داد که بهداشت مائوریها در مقایسه با غیرمائوریها به میزان بالاتری در حال زوال بود. اکنون دربارهٔ آموزش مهارتهای زندگی از طریق ورزش از دیدگاه بومی مطالب کمی موجود است. برخی تحقیقات نشان داده بود که برنامههای میانجی گری برای نوجوان مائوری نیازمند روش متفاوتی است، چون برنامههای متداول مبتنی بر نمونههای فرهنگی غیرمائوری اغلب با افراد مائوری سازگاری ضعیفی دارند. برای بسیاری از مائوریها، دستیابی ورزشي منبع غرور قابل قبول و شخصيت اجتماعي است. رسیدن به حوزهٔ قدرت طبیعی و ایجاد برنامه حول این ویژگیها، راهی برای اتصال به فرهنگ بود.

با این حال، صرفاً طراحی برنامه نیست که آن را بینظیر مىسازد، بلكه پيشرفتش نيز مؤثر است. از مائورىها به عنوان شرکای فعال در تولید برنامه یاد می شود که در جامعه شان معتبر است. همانند روش بومی برای آموزش و میانجی گری، کائوپاپا مائوری نیاز به هر مداخلهای را مشخص می کند که باید با مائوری آغاز، تعیین و از لحاظ دیدگاه مائوری ارزیابی

در برنامهٔ هوکو ویتو حفظ ایدئولوژیهای اجدادی مائوری و آمرانههای اجتماعی بسیار مهم بود. علاوه بر استفاده از روش یادگیری ترجیحی مائوری، چند مفهوم مهم فرهنگی اتخاذ شدند که بدین شرحند: کانوهی کیتی (به جای ایمیل یا تماس تلفنی برای سازمان دادن مشارکت، چهره به چهره ملاقات می کند)، ماناکی کی ت تانگاتا (تهیهٔ هزینهٔ سفر برای موردی چون غذا و نظارت شرکت کنندگان در سنین مدرسه)، کایوتاکاهیاتی مانا اُتی تانگاتا (تضمین احترام مناسب به شـرکتکنندگان و اهمیـت گرفتن رضایتنامـه)، کایوای ماهاکی (تقسیم تمام اطلاعات با شرکت کنندگان بنابراین جمع قادر می شود تا بهرهٔ مستقیم ببرد)، و توکانای تینا (دانش آموزان بزرگتر به دانش آموزان کوچکتر کمک کنند).

برنامهٔ هوکو ویتو شامل ده کارگاه دو ساعته بود که توسط

هشـت توکانا آموزش داده میشد: سـال ۱۲ (از ۶) و ۱۳ (از ۷) دانش آموزان دبیرستانی سال آخر به سن بین ۱۸-۱۶ سال. تو کانا از دخالت داشتن با برنامهٔ هوکو ویتو بهره میبرد، اما گیرندگان اصلی برنامهٔ هو کو ویتو ۲۵ تینا بودند: سال ۷ (از ۱) و سال ۸ (از ۲) دانش آموزان کوچکتر به سن بین ۱۰ و ۱۳ سال. برنامهٔ هوکو ویتو «مربیان مهارت زندگی» یا کایواکووایوا را اســتخدام کرد که توسط هیئت اعتماد رو کاوا آر تی پی (RTB) برای آموزش توکانا در ارتباط، مدیریت گروه و آموزش مهارتهای لازم برای اجرای برنامهٔ هوکو ویتو استخدام شدند. در حالی که، برنامهٔ هو کو ویتو تدریس می شد کایواکووایوا در محل باقی ماند، اما توكانا به آموزش مستقل از مداخلهٔ كايواكووايو تشويق شدند. در کل ۱۰ جلســه، ورزش همچون وسیلهای برای آموزش

مهارتهای زندگی استفاده شد. کارگاهها همگی با استفاده از زبان مائوری و ترجمهٔ انگلیسی نام گذاری شدند. اهمیت قرار دادن عنــوان مائوری در ابتدا به تینــا و توکانا کمک میکرد تا مشروعیت زبان مائوری را تشخیص دهند.

برنامهٔ هو کو ویتو در مدرسهای متوسطه توسط وزارت آموزش نیوزیلند اجرا و ارزیابی شد. استدلال آنها این بود که این برنامه سـبکها و پروتکلهای عمدتاً برای اســتفاده از

بهره ببرد. هرچند وضعیت بهداشتی و آموزشی مائوری در حالت بحرانی باقی میماند.

برنامهٔ هو کو ویتو در تسهیل تغییرات مثبت در عزت نفس آکادمیک شر کت کنندگان بزرگتر و کوچکتر تا اندازهای موفق بود. یک مربی ارشد گفت: فکر می کنم توکانا کمی بیش تر متمر کز هستند و بیش تر از قبل سؤالاتی در خصوص آموزش دانشگاهی از من می پرسند.

ورزش فعاليت

بسيار رايجي

برای جوانان

است، بنابراین

پتانسیلزیادی

نتايج پيشرفت

برای افزایش

در حوزههای

فراسوي

ييشرفت

جسماني

مىدهد

و شجاعت

قهرماني ارائه

مهارت

و کودکان

در اجـرای برنامهٔ هوکـو ویتو هیچ کـدام از دانش آموزان شـرکت کننده تـازه کار از مدرسـه متغیـر نبودنـد. بهعلاوه، پیشرفتهایی در غلبه بر فشار منفی، ایجاد نگرشهای مثبت در مورد پیامدهای آینده و یادگیری غلبه بر فشار همسالان وجود داشت. با این حال، پیشرفتهای برنامهٔ هوکو ویتو توسط مائوری نوجوان در عزت نفس آکادمیک، تحریک انگیزه برای انجام دادن تکالیف مدرسه، آگاهی از دورهٔ فعالیت و آگاهی از مواد مخدر و الکل اهداف اصلی پروژه باقی ماند.

در مجموع، هدف برنامهٔ هوکو ویتو انجام دادن مهارتهای زندگی و ایدئولوژیهای کوپاپا مائوری بود. بنابراین میانجی گری مهارتهای زندگی بتواند ایجاد شود که تأثیر مائوری نوجوان را اثبات کرد. با این حال، حس خود تعیین گری مهم بود که خود مائوری تعیین کند که کدام برنامهٔ آموزشی با فرهنگ مائوری ساز گار است. این اختلاف جزئی از تشکیل روش کوپاپا مائوری به مائوری اجازه داد تا در محیطی باقی بماند که مائوری را اقلیت نمی داند، بلکه به عنوان گروهی هدفمند و معتبر می داند تا مهارتهای جدید زندگی را یاد بگیرد.

اجراي برنامهٔ ايده آل

ورزشها در اصل فعالیتهای اصولی با قواعد مشخص و انواع تعاملات بین افراد هستند. البته اینها متفاوت از ورزش عمل می کنند. با اینحال، به طور کلی مربی یا شخص ماهری در ورزش هست که مسؤول مدیریت فعالیت باشد. در اصل شرکت کنندگان از دستورات پیروی می کنند و انتظار می رود مهارتها و شایستگیهای لازم را اجرا کنند. بین این ویژگیهای استاندارد ورزش، سؤال اساسی این است که چهقدر آموزش مهارتهای زندگی باید منسجم باشد؟

اگر برنامهٔ ورزشی برای کمک به نوجوان طراحی شده تا هم ورزش و مهم مهارتهای زندگی را یاد بگیرد، آنچه در حوزهٔ قهرمانی یاد گرفته می و باید قادر به انتقال به محیطهای غیرورزشی هم باشد. تعدادی استراتژی هست که می تواند این انتقال را افزایش دهد از جمله: ۱. طراحی شرایط برای افزایش انتقال در آغاز فعالیت، ۲. ایجاد شباهتهایی بین محیط و محیطی که انتقال به آن صورت می گیرد، ۳. ایجاد فرصتهایی برای اجرای انتقال در طول فعالیت، ۴. ایجاد فرصتهایی برای انعکاس تجارب، ۵. داخل کردن همسالانی که به طور موفق فعالیت را اجرا کردهاند، ۶. داخل کردن افراد مهم دیگر در فرایند

یادگیری، ۷. ایجاد دنباله گیری تجارب برای تقویت یادگیری.

دربارهٔ برنامههای مهارتهای زندگی ورزش محور، هر دو دسته مهارتها باید آموزش داده شود. توپ یا محل ورزش نیست که مهارتهای زندگی را آموزش می دهد. ترکیب مشارکت ورزشی با سخنرانی هایی در مورد خطرات الکل و مواد مخدر، مدیریت خشم، و ماندن در مدرسه، ذکر قهرمانان معروف، نیز کافی نیست. اولاً گفتن چه کاری نباید انجام داد برای جوان متداول است. ممکن است پیام آور برای آنها مهم باشد، اما اغلب پیام تأثیر محدودی دارد. اگر قرار است پیامها فاش شوند، لازم است بر این که روی چند پیام آور موفق تمرکز کنند مثلاً قدرت شخصیت شان، علاقهٔ عمیق به موفقیت صرف نظر از سختی ها و موانعی که جلوی آنها قرار می گیرد.

دوم و شاید مهمتر این که لازم است به خاطر آورید که نوجوانان افراد فعالی هستند. تجارب زندگی شان به آنها یاد می دهد که به جای حرف بهتر است عمل کنند. یک ضربالمثل چینی، فرایند آموز شی ایده آل را بهتر شرح می دهد: «گوش می دهیم، فراموش می کنم؛ می بینم به خاطر می آورم و عمل می کنم، می فهمم.»

فرایند اصلی آموزش مهارت، نام آن، توصیف آن و ارائه منطق برای استفادهاش، شرح مهارت کاربردهای صحیح و اشتباه از مهارت را می توان مشاهده کرد و تهیهٔ فرصتهایی برای تمرین نظارتی مهارت با بازتاب مداوم است. هنگام یکپارچه کردن مهارتهای زندگی و مهارتهای ورزشی، نکات ویژهای وجود دارد. تهیهٔ انتقال صریح بین دو مورد سـودمند است، اما اگر هدف برنامه ترفیع انتقال از یک محیط به محیط دیگر باشد، برخی جداسازی فعالیت لازم است. بعد از آزمون و خطا، ما استنتاج کردیم که اگر دستورالعمل مهارت زندگی بهطور مجزا از دستورالعمل ورزش ارائه شود، مهارتهای زندگی به سادگی نادیده یا به راحتی فراموش می شوند. اگر دستورالعمل مهارت زندگی کاملا با دستورالعمل ورزشی یکپارچه شود، درک این که چگونه مهارتهای زندگی را میتوان خارج از ورزش به کار برد، مى تواند براى جوان سـخت باشد. در نتيجه طرح دستورالعملى زير را ايجاد كرده ايم، ابتدا مفهوم كلى مهارت را آموزش مي دهيم. بهعنوان بخشی از دستورالعمل تأکید میکنیم که ورزشکاران موفق لازم است هم پایین گردن (یعنی مهارتهای جسمی) و هـم بالای گردن (یعنی مهارتهای ذهنیشان) را بالا ببرند. بهعلاوه مثالهایی را از فعالیتهایی شرح میدهیم که چهقدر مهارتهای جسمی و ذهنی می تواند اجرا شود و در محیطهای ورزشی بهبود یابد و چهقدر مهارتهای ذهنی می تواند در محیطهای غیرورزشی اجرا شوند و بهبود یابد. بنابراین، برای ایجاد و به کار گیری مهارت در محیط ورزشی فرصتهایی ایجاد می شود. همچنین، شـرکت کنندگانی داریم که مهارتها را در حوزههای دیگر زندگیشان به کار می گیرند و در ایجاد طرحی برای انجام دادن این مهارت در حوزههای دیگر به آنها کمک

می کند. نهایتاً، شر کت کنندگانی داریم که در اجرای این مهارتها در هر دو محیط هم در طول جلسه و هم بعد از جلسه موفقیتها و شکست را گزارش میدهند.

نتيجهگيري

ایسن مقاله به این موضوع می پردازد که چگونه برنامهها و فعالیت های ورزشی می تواند جایگاهی برای آموزش مهارتهای زندگی شود. ورزش فعالیت بسیار رایجی برای جوانان و کودکان است، بنابراین پتانسیل زیادی برای افزایش نتایج پیشرفت در حوزههای فراسوی پیشرفت مهارت جسمانی و شجاعت قهرمانی ارائه می دهد. نکته این است که تلاش باید باهدف باشد. مشارکت اغلب به مزایای پیشرفت تلاش باید باهدف باشد. مشارکت اغلب به مزایای پیشرفت

ارتباط دارد، اما صرفاً مشارکت ارائه مزیت نمی کند و کیفیت و اجرای برنامههای ورزشی مکانیزمهای سببی لذت و پیشرفت هستند.

انجام و تمرکز بر مهارتهای زندگی بهعنوان بخشی از فعالیت ورزشی پتانسیل زیادی را عرضه می کند. با این حال کمبود نسبی برنامهها در تغییر قالب فکری که لازم است با شرکت کنندگان، اولیا و مربیان صورت گیرد مهم است. ورزش نهادی با آداب و رسوم پرسابقه و در حال تغییر است. ورزش «جایی است که کودکان حضور دارند»، به حداکثر پتانسیل فعالیت ها برای افزایش مهارتهای زندگی و تشویق انتقال مهارتها به محیطهای دیگر نیازمند کار و پیشرفت مداوم

جدول ۱

محتوای برنامه کارگاه

 ۱. ایجاد گروه: برنامه و رهبران همسالان معرفی میشوند. شرکت کنندگان در چند نقش فعالیت دارند که برای افزایش ارتباط و شناخت نقاط قوت و ضعف همدیگر طراحی شدهاند.

۲. جرأت برای رؤیاها: شرکت کنندگان در خصوص اهمیت داشتن رؤیاهایی برای آینده آموزش میبینند. بنابراین آنها کار و مدرسه و رؤیاهای ورزشی را شناسایی می کنند که برای ۱۰ سال آینده دارند. رهبران هم تراز برخی از رؤیاهایشان را با آنها تقسیم می کنند.

۳. تنظیم اهداف (قسمت۱): شرکت کنندگان اختلاف بین آمال و اهداف و چگونگی تبدیل رؤیا را به هدف یاد می گیرند. آنها افرادی را شناسایی می کنند که در دستیابی به اهدافشان آنها را حمایت می کنند (پشتیبانان هدف) و افرادی که از دستیابی به اهدافشان مانع آنها می شوند (بازدارندگان هدف).

۴. تنظیم اهداف (قسمت ۲): شرکت کنندگان چهار ویژگی هدف قابل دستیابی را یاد می گیرند. (مثبت بیان شده، برای تنظیم گر هدف مهم و ویژه است و تحت کنترل تنظیم گر هدف) آنها شناسایی اهدافی را تمرین می کنند که برای تنظیم گر هدف مهم هستند و اهدافی که مثبت بیان می شوند.

۵. تنظیم هدف (قسمت۳): شرکت کنندگان شناسایی اهدافی را تمرین می کنند که از دیگری مشخص است که ویژه نیستند و اهدافی که مهارشدنی

۶. ایجاد هدف قابل دستیابی: شرکت کنندگان چهار ویژگی چنین هدفی را برای اهدافشان اجرا می کنند. آنها دو هدف ۶ هفتهای تنظیم می کنند، یکی برای ورزش و دیگری برای هدف شخصی.

۷. ساخت نردبان هدف: شرکت کنندگان اهمیت ایجاد طرحهایی برای رسیدن به اهداف (بهنام نردبان هدف) و ایجاد طرحهایی برای رسیدن به هدفی را می گویند که تنظیم کردهاند. ساخت نردبان، قرار گیری هدف در بالای نردبان و شناسایی ۶ پله را برای رسیدن به هدفشان دربر می گیرد.

۸. شناسایی و غلبه بر موانع رسیدن به هدف: شرکت کنندگان یاد می گیرند که چگونه موانع مختلف (مثل استفاده از مواد مخدر، جنجال، بی اعتمادی) می تواند آنها را از رسیدن به اهدافشان باز دارد. آنها موانع احتمالی را می شناسند و استراتژی حل مسأله به نام استارت (START) برای کمک به غلبه بر موانع را یاد می گیرند و تمرین می کنند.

۹. درخواست کمک از دیگران: شرکت کنندگان اهمیت درخواست حمایت
اجتماعی هنگام کاربرد اهداف را یاد می گیرند. آنها افرادی را در زندگیشان

شناسایی می کنند، یعنی یک گروه رؤیایی که می تواند به آنها در دستیابی به اهدافشان کمک کند.

•۱. استفاده از صحبت مثبت از خود: شرکت کنندگان اهمیت شناسایی خودگفتاری، تمایز خودگفتاری مثبت را از منفی و شناسایی جملات خودگفتاری مثبت از مثبت مرتبط با اهدافشان را یاد می گیرند. بنابراین آنها ایجاد جملات مثبت از خود را تمرین می کنند.

11. یادگیری آرامش: شـرکتکنندگان اهمیت آرامش را برای کاهش تنش، و چگونگــی تمرکز و عزتنفـس بهعنوان ابزارهای یاریرسانی به آرامش یاد می گیرند.

۱۲. مدیریت عواطف: شرکت کنندگان مدیریت عواطف هم در ورزش و هم زندگی را یاد می گیرند که آموزش باهوش بودن است آنها روش $\Re$ (تکرار آرامش، انجام مجدد، آمادگی) را می آموزند و تمرین می کنند که به انجام دادن تیزهوشی در داخل و خارج ورزش به آنها کمک می کند.

11. ایجاد سبک زندگی سالم: شرکت کنندگانی شناخت اهمیت سالم بودن را در تمام حوزههای زندگی میفهمند. همچنین، نحوهٔ ایجاد تغییراتی را که سبک زندگی سالم را تضمین می کند و از آنها خواسته میشود چنین سبک زندگی را به کار گیرند.

۱۴. ارزیابی اختلافات: اختلافات میان افراد گروه را شناسایی و تعیین می کنند که کدام یک در رسیدن به اهداف مهم هستند و کدام یک اهمیت ندارند.

۱۵. داشتن اعتماد و جرأت: اهمیت باور به خودشان را می شناسند که چگونه اعتماد بهنفس بیش تری داشته باشند.

۱۶. یادگیری تمرکز بر عملکردشخصی خودشان: معنای رقابت علیه خود را یاد می گیرند و درک می کنند که مقابله علیه خود برای رسیدن به برتری شخصی می تواند فعالیت را افزایش دهد.

۷۱. شناسایی و ایجاد تواناییهای خود: قدرتهای شخصی را می شناسند و یاد می گیرند چگونه ازمهارتهای مرتبط با این قدرتها و مهارتهای آموخته شده در این برنامه در حوزههای دیگر زندگی شان استفاده کنند.

۱۸. تنظیم هدف زندگی: شرکت کنندگان یاد می گیرند که تنظیم هدف یک فعالیت تماممدت است و باری دستیابی طی سهماه بعد دو هدف را تنظیم می کنند. یکی مربوط به مدرسه و دیگری مربوط به خانه یا جامعه می شود. آنها ارزیابی می کنند که آیا این اهداف چهار ویژگی هدف قابل دستیابی را دارند و برای هر هدف نردبان هدف ایجاد می کنند.